Nr. 17. Kraków, 2 września 1910. **Rok XIII**

GAZETA LOSOWAŃ i HANDLOWA

MERKURY

DWUTYGODNIK

z dokładnym wykazem bieżących ciągnień losów, listów zastawnych i innych papierów wartościowych z dodatkiem corocznym: Rocznik finansowy.

Działy: ekonomiczny, handlowy, asekuracyjny i informacyjny.

Warunki prenumeraty.
W Krakowie:
Rocznie z dostawą do domu . . . . kor. 3·40
Na prowincyę . . „ 3·60
Do Król. Polskiego „ 6·—
Do innych państw europejskich . . „ 7·—

Numer pojedynczy 20 hal.

Prenumeratę przyjmuje Administracya oraz Biuro dzienników pp. Hopcasa i Salomonowej w Krakowie, we Lwowie: Biuro Dzienników: S. Sokołowskiego (Pasaż Hausmana).

Redakcya i administracya w Krakowie, Rynek główny 5.
Nr telefonu 354.

Wychodzi (bezpośrednio po każdem ważnem ciągnieniu) 2 i 16 każdego miesiąca.

Ogłoszenia po 15 hal. od wiersza, reklamy 40 hal. przyjmuje Administracya oraz Rudolf Mosse w Wiedniu (także w Berlinie, Wrocławiu, Hamburgu itd.)

Kraków **Rynek główny nr. 5** Nr. telefonu 354. **Kraków.**

TREŚĆ:

Dobroczynna Loterya Pocztowa po 1 kor.

(Post-Lotterie à 1 K.).

Ciągnienie dnia 18 sierpnia 1910 we Wiedniu.

Główne wygrane:

550 6324 18115 26070 **28363** 29296 31474 31969 38117 39824 **42122** 50261 51678 54750 55669 56903 **63903** 65284 69733 69811 70490 71635 73340 77553 82320 82897 **91426** **94356** 98968 99495 104844 105692 106510 108454 110673 **114691** 115793 118337 123232 125755 128734 129164 132857 133267 133444 134221 140612 141652 141917 143762 144484 145147 145974 147325 158210 161352 163274 166679 170749 171102 **172015** 172249 172268 181003 182806 191118 195540 198088 200688 201223 204349 209725 215007 215517 220880 **226612** 226712 231805 **234357** 236098 237750 238274 240696 244388 249913 250656 252821 256589 256796 260591 **264912** 268122 274297 275207 276568 279196 280758 282852 283031 283429 288837 288960 290085 292558 294643 296428.

Oprócz tego wygrały 10 poprzednich i 10 następnych numerów, do wszystkich powyższych numerów wygrane mniejsze jak np. 540 do 549, 550 do 551 do 560 i t. d.

Wygrane nie podjęte do 17 listopada b. r. przepadają.

Losy węgierskie Banku hipot. bezproc.

(Prämien-Obligationen der Ungar. Hypotheken-Bank).

Losowanie dnia 25 sierpnia 1910 r. w Budapeszcie.

Ser. 43	Nr. 35	kor.	1.000	Ser. 1918	Nr. 21 A		**500.000**
„ 184	„ 7 A		10.000	„ 1948	„ 21 B		50.000
„ 184	„ 7 B		5.000	„ 2073	„ 76	kor.	1.000
„ 570	„ 20	kor.	500	„ 2657	„ 57 A	„	5.000
„ 874	„ 12	„	500	„ 2657	„ 57 B	„	1.000
„ 1504	„ 83	„	500	„ 2798	„ 37	„	500
„ 1674	„ 53	„	500	„ 3001	„ 67	„	500
„ 1708	„ 59	„	500	„ 3224	„ 86	„	500

Po **200** koron wygrały: lit. A i B.

Serya	Nr.	Serya	Nr.	Serya	Nr.	Serya	Nr.	Serya	Nr.
14	2	761	25	1624	24	2308	82	2859	73
90	48	764	96	1658	100	2308	95	2863	20
121	2	815	17	1676	40	2439	34	2951	96
123	84	878	73	1729	21	2449	78	2957	32
135	72	1037	55	1743	79	2468	81	2983	53
230	92	1038	45	1759	100	2495	76	3025	65
231	99	1039	48	1769	58	2553	90	3033	90
348	38	1051	23	1776	31	2555	38	3111	65
372	32	1071	28	1825	50	2606	3	3114	53
390	88	1077	92	1833	32	2645	79	3119	66
428	30	1191	59	1853	80	2655	97	3221	75
479	96	1207	2	1928	87	2664	25	3248	68
480	29	1320	89	2017	50	2675	26	3324	34
488	66	1384	20	2029	95	2691	78	3369	88
552	34	1404	61	2076	58	2711	67	3389	83
677	33	1420	16	2095	85	2728	92	3421	46
681	25	1448	55	2225	47	2741	37	3433	81
723	55	1467	89	2267	69	2774	30	3453	64
738	43	1541	12	2275	93	2778	69	3455	46
760	41	1592	45	2288	25	2798	58	3489	38

Wypłata od 1 listopada 1910.

4¹/₁% Obligacye m. Warszawy.

(4¹/₂% Obligationen der Stadt Warschau).

Ciągnienie z dnia 1 (14) Lipca 1910 r.

5 pożyczka 1 seryi.

Po **1000** rub. Nr.: **27**252 303 804 887 **28**019 040 493 608 632 888 906 909 923 **29**150 312 377 398 533 568 649 661 726 807 861 **30**182 184 259.

Po **500** rb. Nr.: **30**494 512 761 931 **31**098 252 491 707 846 **32**086 300 322 338.

Po **100** rb. Nr.: **32**878 902 **33**469 536 740 751 867 886 954 975 **34**012 101 152 162 447 464 494 592 632 653 **35**050 281 404 596 683 780 817 930 956 **36**055 119 175 242.

5 pożyczka.

Po **1000** rb. Nr.: **36**550 623 668 692 820.

Po **500** rb. Nr.: **37**156 190 575 589.

Po **100** rb. Nr.: **37**722 817 863 959 985 **38**183 318 661786 789 917 **39**038 117 127 216 311 362 698.

5 pożyczka 2 seryi.

Po **1000** rb. Nr.: **39**804 932 **40**188 402 405 450 494 606 680.

Po **500** rb. Nr.: **40**719 897 **41**020 192 858.

Po **100** rb. Nr.: **41**923 950 **42**150 242 668 677 942 990 **43**019 071 132 262 819 **44**220 614 756 924 930 **45**340.

7 pożyczka.

Po **1000** rb. Nr.: **45**936 **46**836.

Po **500** rb. Nr.: **51**211 212 357 358 363 364 403 404 491 492 **52**325 326 743 744 757 758 861 862 873 874 **54**179 180 187 188 247 248 923 924 **55**703 704 721 722 813 814.

Po **300** rb. Nr.: **60**416—420 911—915 **61**161—165 **63**001—005 **66**001—005 991—995 **67**486—490 **68**741—745 **78**411—415 936-940 **82**906—910.

Po **100** rb. Nr.: **97**921—940 **98**651—660 811—820 **102**901-910 **103**211—220 361—370 **114**291—310 381—390 **128**801—810 **131**431—440 **137**381—390 **141**921—930 **146**231-240 471-480 **150**371—380 401—410 641—650 **152**901—910 **157**971-980 **161**821—830 **165**961-970 **166**511—520 **167**071—080 521—530 711—720 841—850 **173**931—940 **174**171—180 871—880 **178**101—110 **179**051—060 **185**221—230 931—940 **186**601—610 **188**411—420 **196**231—240 941—950 **198**051-060 **199**611—620 **211**101-110 **219**691—700 **223**341—350 761—770 **224**081—090 **225**171—180 **235**821—830 **239**911—920 **244**121—130 371—380 891—900 **245**681-690 **246**301—310 621—630 **252**291—300 311—320 **257**771 780 801—810 **260**681-690 **266**271—280 461—470 571—580.

Wypłata od dnia 1 (14) Października 1910 r.

Losy węgierskie Bazylika z roku 1886.

(Ungarische Dombau-Lose).

51 losowanie dnia 1 września 1910 w Budapeszcie.

(Telegram „Merkurego").

A. Ciągnienie premiowe.

Ser.	Nr.	kor.	Ser.	Nr.	kor.	Ser.	Nr.	kor
70	69	50	3079	79	100	5451	52	1000
477	40	50	3287	23	50	5664	96	50
778	21	100	3295	50	100	6518	96	100
1245	67	100	3765	4	50	6593	64	1000
1281	80	50	3797	44	50	6626	38	100
1286	28	100	3862	80	200	6732	35	50
1432	40	50	4052	4	100	6827	56	50
1858	13	50	4225	74	100	6828	12	100
2080	84	100	4237	70	50	6836	22	100
2299	49	50	4446	59	100	6890	73	100
2441	63	100	4626	99	100	6916	40	200
2829	43	**20000**	4644	90	100	7580	87	100
2831	70	100	4660	52	100	7645	3	50
2894	35	50	5162	92	50			
2989	63	50	5451	36	50			

Powyższe wygrane wypłaca się począwszy od dnia 2 listopada 1910 z zatrzymaniem kuponu premiowego, los zaś sam, który musi być wyciągniętym w jednym z następnych ciągnień amortyzacyjnych, zwraca się właścicielowi napowrót.

B. Ciągnienie amortyzacyjne.

Wylosowano następujące 45 seryj: 27 233 357 413 426 439 445 523 526 862 888 **1**020 183 237 413 467 697 797 **2**004 294 355 552 761 929 **3**126 522 899 **4**412 549 707 781 998 **5**371 418 921 968 **6**306 353 592 803 863 **7**092 108 132 898.

4300 losów zawartych w powyższych 41 seryach wypłaca się począwszy od 2 listopada 1910 kwotą kor. 14, zwraca się zaś właścicielowi kupon

premiowy, który bierze udział we wszystkich następnych ciągnieniach premiowych tak samo jak los.

Następne losowanie 1 marca 1911.

Tabela wypłat powyższych wygranych w koronach.

Wygr.	Pod. 20%	Netto	Wygr.	Pod. 20%	Netto
20000	2000	18000	100	10	90
1000	100	900	50	5	45
200	20	180	14		14

Losy węgierskie czerw. Krzyża z r. 1883.

(*Ungarische Kreuz-Lose v. J. 1883*).

67 losowanie dnia 1 września 1910 w Budapeszcie.

(Telegram „Merkurego“).

A. Ciągnienie premiowe.

Ser.	Nr.	Kor.	Ser.	Nr.	Kor.	Ser.	Nr.	Kor.
19	49	100	3275	31	50	5945	89	100
576	57	50	3480	26	100	6123	75	100
593	38	100	3514	36	50	6121	91	100
1636	60	50	3518	20	100	6390	16	50
1950	25	100	3745	81	100	6584	6	100
2027	15	100	3861	21	1000	6612	14	50
2150	36	50	4119	90	200	7007	20	50
2443	6	100	4131	60	100	7061	95	50
2565	90	1000	5880	51	50	7091	29	50
2744	39	50	5287	23	50	7167	9	100
2874	71	100	5337	65	50	7336	99	**20000**
2982	70	100	5412	53	50	7440	18	100
3013	99	50	5607	22	50	7629	64	100
3219	11	100	5630	51	50			
3266	33	100	5816	73	200			

Powyższe wygrane wypłaca się bez potrącenia od 1 października 1910 r. z zatrzymaniem kuponu premiowego; los sam zaś, który musi być wylosowanym w następnych ciągnieniach amortyzacyjnych, zwraca się właścicielowi.

B. Ciągnienie amortyzacyjne.

Wylosowano następujące 52 seryj: 92 198 616 661 **1**053 878 886 **2**128 290 344 522 739 747 **3**098 383 438 671 769 789 806 850 **4**054 130 439 597 655 697 768 957 **5**180 515 527 572 621 764 867 936 **6**030 070 089 117 224 300 519 710 931 955 **7**002 132 191 582 819.

5000 losów zawartych w powyższych 52 seryach wypłaca się począwszy od 1 października 1910 kwotą 16 kor., zwraca się zaś właścicielowi kupon premiowy, który bierze udział we wszystkich następnych ciągnieniach premiowych, jak los.

Następne losowanie dnia 1 marca 1911 r.

Drożyzna.

Bardzo wysokie ceny artykułów żywności najpierwszej potrzeby wytworzyły przesilenie, wymagające najgłębszej uwagi ekonomistów i mężów stanu. Głód jest potężnym przeciwnikiem porządku społecznego; na głód zaś zanosić się musi, jeżeli masy nie potrafią go zaspokoić, wobec cen, przekraczających możność zarobkowania ludności. Bojkot zaś mięsny, zapoczątkowany w niektórych miastach austryackich przez stan mieszczański, dowodzi, że nawet sfery nie żyjące z pracy tylko rąk, walczyć muszą przeciwko drożyźnie produktów najniezbędniejszych. Na czasie więc sprawy te weszły na porządek dzienny kongresu wolno-handlowego, odbytego między 9 a 12 sierpnia b. r. w Antwerpii.

Punktem wyjścia obrad nad przyczynami drożyzny była rozprawa prof. Lujo Brentano z Monachium o niemieckich cłach zbożowych. Uczony autor dowodził na podstawie bogatego materyału cyfrowego, iż cło nakładane na zboże, do Niemiec przywożone, ponosi spożywca, gdyż ceny rynkowe są tam stale wyższe niż w krajach wywożących, a różnica ściśle odpowiada wysokości cła. Ciężary te kładą się na wszystkie sfery, przeważnie jednak na robotników, albowiem ich ilość jest najliczniejsza, a potem głównym przedmiotem ich spożycia to chleb, gdy w odżywianiu się zamożnych warstw chleb odgrywa rolę podrzędną. Robotnik przy cle pięciomarkowem musi pracować 12 dni w roku, aby zarobić sumę cła, przypadającego na jego konsumcyę chleba. Drożyzna przytem nie obejmuje tylko chleba, lecz szereg innych artykułów, co zmusiło pracodawców do podniesienia pensyj urzędniczych. W następstwie zaś tego obciążenia budżetowego należało zwiększyć podatki. Mimo to urzędnicy skarżą się, iż zwiększone ich pensye nie mają się w stosunku do podwyższonych cen artykułów żywnościowych i innych. Jako drastyczny argument prof. Bretano przypomniał, że należało podnieść listę cywilną... cesarza niemieckiego, z powodu drożyzny. Przytem pamiętać trzeba, iż cła zbożowe o tyle chybiły celu, że nie cała ludność rolnicza korzysta z wyższych cen, ale zaledwie 23%, z których lwia część przypada na większą własność i na majoraty. Że mięso jest drogie, również dziwić się nie można, gdyż wysokie cło i środki prohibicyjne (zakazy przywozu z przyczyn jakoby sanitarnych) stale zmniejszają dowozy; stąd kształtowanie się cen zwyżkowe na korzyść hodowców bydła. Wciąż zaś podnoszące się ceny ziemi, sprawiają to, że nieopłaca się często dla produkcyi rolnej, która też maleje przy wzroście ludności. Zniesienie ceł zbożowych stanie się prędzej czy później nieodzowną koniecznością; przy swobodnym przywozie ceny oczywiście normalniej układać się będą.

W kongresie zabierali głos ludzie praktyki, a nie tylko teoretycy. Przemysłowiec austryacki Rosenfeld, posiadający fabryki porcelany w Austryi i Anglii, objaśnił, że urządzenie zakładu austryackiego jest o wiele droższem niż angielskiego i że pomimo wysokich cen na maszyny angielskie, korzystniej jest sprowadzać je stamtąd. Wobec drożyzny żelaza austrya-

ckiego sporo konstrukcyi składać się musi z drzewa. Prezes angielskiego stronnictwa pracy, deputowany Barnes, oświadczył, iż tylko wolny handel może przyczynić się do polepszenia bytu robotników, gdyż wolny handel umożliwia każdemu państwu najlepsze zużytkowanie swych źródeł bogactwa. Wreszcie młoda agitatorka angielska Miss Hunter w płomiennych wyrazach apoteozowała ideę wolnego handlu, gdyż system opiekuńczy jest ze stanowiska moralności i wychowania demokratycznego złą szkołą, bo apeluje do uczuć egoizmu, oraz do interesów klasowych. Wolny zaś handel apostołuje solidarność ludzi, pokój socyalny, postęp i zbratanie się wszystkich.

1830—1910.

Z okazyi 80-letnich urodzin naszego cesarza trudno sobie wyobrazić, jak monarchia przedstawiała się pod względem gospodarczem. Wydaje się, jakby nas dzieliły nie dziesiątki tylko setki lat od tego czasu. Dochody państwowe jednego roku nie dały w przybliżeniu tyle, co dziś miesiąc. Kredyt państwowy był gorszy od kredytu dzisiejszej Czarnogóry. Nie było wówczas ani jednej linii kolejowej, jazda do granic monarchii trwała wówczas dłużej, niż dziś jazda do Ameryki. Istniał jedynie jeden bank, austro-węg., w całej monarchii kupiec musiał płacić lichwiarskie odsetki. Porównanie czasów ówczesnych z dzisiejszemi zupełnie wymagałoby całej książki, wystarczy nadmienić, że cały wielki przemysł dzisiejszy: cukrowy, żelazny, węglowy, tekstylny i budowlany nie istniał. Nowoczesne wynalazki elektryczne nie istniały, wielkich miast nie było. Wiedeń liczył wówczas 300.000 mieszkańców, dziś wyżej 2 mil. Ulice były wąskie, niezdrowe, ruchu wielkomiejskiego w dzisiejszym znaczeniu wcale nie znano. Także wszystkie inne miasta rozwinęły się w tym samym stosunku. Świat nie jest do poznania, i jeżeli nawet istnieją tacy, którzy chwalą stare, dobre czasy, żaden z nich nie zamieniłby faktycznie dzisiejszych z dawnemi, z swojemi urządzeniami niehygienicznemi i brakiem wszelkich wygód, które dziś życie uprzyjemniają.

Jak świat wyglądać będzie w przyszłości? Fantazya ma szerokie pole, a rzeczywistości dosięgnąć nie potrafi. Ani Bellamy ani Jules Verne nie potrafiliby w 1830 przepowiedzieć takich zmian, jakie dotychczas w rzeczywistości zaszły.

Kronika handlowa.

30 milionów pasywa — 150.000 marek aktywa. W konkursie dyrektora zbankrutowanego Niederdeutsche Bank w Dortmundzie zarządca masy skonstatował, że wierzyciele dostać mogą najwyżej 2%, ponieważ pasywa wynoszą 30 milionów marek, aktywa zaś tylko 150.000 marek. Ładna gospodarka!...

Hata 606 na giełdzie. Znany ten nowy środek Dra Ehrlicha wywołał haussę walorów Tow. wyrobów chemicznych w Höchst, które środek ten wyrabia.

Węg. Tow. akc. karpackie naftowe. Pod taką firmą założone zostało na Węgrzech tow. akcyjne z udziałem kapitalistów angielskich celem eksploatacyi terenów naftowych w komitacie Marmaros, dolina Isa. Kapitał wynosi na razie 1½ milionów kor. Wiercenia prowadzone będą do 1500 metrów.

Budowa dróg wodnych. Jak wiadomo, rząd nie jest skłonnym do przeprowadzenia ustawy budowy dróg wodnych, ponieważ obliczenia szczegółowe wykazały bardzo znaczne przekroczenie preliminowanych kosztów budowy. Wobec tego podjęło Koło polskie akcyę, ażeby przynajmniej wybudować kanał z Wisły do Dniestru, który wymagałby kwotę wyżej 200 milionów koron. Budowę chce objąć syndykat banków pod kierownictwem gal. Banku przemysłowego z współudziałem rządu i kraju. Rokowania są w toku.

Fabryki cukru firmy „Bracia Redlich & Berger“ w Göding zostały przez austr. Zakład kredytowy ziemski zamienione na towarzystwo akcyjne z kapitałem 6 mil. koron.

Cena kawy od początku lipca idzie w górę, podniosła się już o 10% z 46½ na 51 franków. Urodzaje tegoroczne w Brazylii nie dopisały, oprócz tego rząd brazylijski popiera usilnie dążenia do stałego podrożenia tego artykułu.

Nowe fabryki cukru. Laenderbank zakłada na Węgrzech dwie nowe fabryki cukru.

Z przemysłu elektrycznego. Trudności konkurencyjne, z jakiemi borykać się musi elektryczny przemysł niemiecki, wywołują konieczność akcyi koncentracyjnej, odbywającej się zarówno między większemi jak mniejszemi przedsiębiorstwami. Z tych ostatnich — Bank dla elektrycznych przedsiębiorstw w Zurychu, oraz znana firma Lahmeyer w Frankfurcie złączyły się w jedno przedsiębiorstwo, aby wspólnemi siłami walczyć przeciwko wszechpotężnemu współzawodnictwu A. E. G. — Siemens-Schuckert.

Kartel węglowy. Między kopalniami zagłębia dąbrowieckiego i Śląska pruskiego stanęła umowa kartelowa w przedmiocie wywozu węgla do Austryi. Układy o rozszerzenie kartelu na wywóz węgla śląskiego do Królestwa Polskiego na razie nie doprowadziły do skutku.

Bank Polsko-Czeski. Dowiadujemy się, iż warunkiem przystąpienia banku Živnostenska w Pradze do banku czesko-polskiego w Warszawie powstać mającego był udział hr. Władysława Branickiego na sumę 1,500.000 rb., gdy drugą połowę w tejże wysokości dostarczyć miała grupa przez rzeczony bank czeski ukonstytuowana. Dotąd zawarunkowanego kapitału nie złożono.

Przegląd giełdowy.

W okresie sprawozdawczym panował na giełdzie wiedeńskiej nastrój ożywiony i zwyżkowy. Ruch ogarnął przeważnie akcye bankowe i przemysłowe, podczas gdy walory lokacyjne były nadal zaniedbane. Jako dwa ważne czynniki, które będą decydujące dla dalszego rozwoju kursów na giełdzie wymienić należy stan targu pieniężnego i decyzyę w sprawie po-

życzki węgierskiej w Paryżu. W razie podrożenia stopy procentowej spekulanci będą zmuszeni część walorów zrealizować, stanowcza zaś odmowa pożyczki węgierskiej przez Francyę byłaby ciosem dla spekulacyi zwyżkowej na Węgrzech, która swe spekulacye opiera głównie na spodziewanym dopływie francuskich kapitałów i umożliwienie w ten sposób większych inwestycyi rządowych. Dopóki te dwie kwestye nie będą korzystnie załatwione, zaangażowanie na zwyżkę jest nader ryzykowne, na co zwracamy uwagę naszych czytelników.

Z akcyj bankowych faworyzowane były przeważnie akcye banków węgierskich. Podniosły się węg. eskontowe z 583 na 603, węg. kredytowe z 856 na 861 i węg. handlowe z 747 na 751. Z austryackich banków zwyżkowały Laenderbanki z 514 na 527, Bankvereiny z 546 na 551, Unionbanki z 620 na 623 i Zivnostenska z 265 na 276. Podniosły się również gal. akcye hipoteczne z 665 na 681, akcye gal. banku dla handlu i przemysłu z 435 na 442.

Z akcyj transportowych podniosły się Lombardy z 112 na $122^1/_2$, Staatsbahny z 744 na 751, akcye kolei tureckich z 697 na 712 i Lloyd z 563 na 573.

Największe obroty wykazują walory przemysłowe, a niektóre z tych walorów podniosły się bardzo znacznie. Z walorów żelaznych podniosły się: Alpiny z 745 na 759, Rima z 690 na 696, Prager Eisen z 2777 na 2804. Podniosły się również akcye Austria z 390 na 426, Clotilda z 267 na 282, Elbemühl z 195 na 199, akcye tow. naftowego „Galicya“ z 379 na 388, gal. karpackie z 864 na 871, Perlmoser Cement z 432 na 450, Siemens-Schuckert z 268 na 289, Wiedeńskich cegielni z 244 na 249 i Zenica z 509 na 523.

Walory lokacyjne nie zmieniły się w kursie, z wyjątkiem $3^0/_0$ priorytetów kolei południowej, które się podniosły z 267 na 272.

Z losów podniosły się węg. premiowe z 452 na 456, Cisy z 316 na 320, Zakładu kred. II em. z 283 na $281^1/_2$, serbskie 100 fr. $113^1/_2$ na $115^1/_2$ i tureckie z 254 na $259^1/_2$. Obniżyły się losy reg. Dunaju z 430 na $301^1/_2$ i m. Krakowa z 125 na 116.

Dzień dzisiejszy na giełdzie.

Dążeniom spekulacyi do haussy stoi na przeszkodzie wysoki poziom kursowy, który rozważniejszych odstrasza od zaangażowań zwyżkowych. Zdaje się także, że niektórzy posiadacze korzystają z wysokich kursów, ażeby walory ze zyskiem zrealizować. Z tego powodu po kilku dniach haussy następuje cisza, a kursa trochę się obniżają.

Akcye kolei południowej po przejściowej zwyżce ze 125 spadły na $120^1/_4$. Obniżyły się również akcye Rima i inne przemysłowe.

Odpowiedzi Redakcyi.

K. H. Ruch budowlany w Wiedniu jest bardzo ożywiony, tak, iż jest formalny brak cegieł. Cegielnie osiągają z tego powodu coraz wyższe ceny, co wpływa na intratność tych przedsiębiorstw. Wobec tego polecamy nabycie akcyi Wiedeńskich cegielni i Unionbau Materialien.

L. D. Pierwsze półrocze było dla Laenderbanku bardzo korzystne. Oceniają zwiększenie się dochodu o milion koron. Przedsiębiorstwa przemysłowe Laenderbanku, jak fabryki wyrobów emaliowanych „Austria“, tow. elektryczne Siemens-Schuckert itd. prosperują bardzo dobrze. Jeżeli nie zajdą jakie przeszkody, Laenderbank wydzieli za rok bieżący 28 koron dywidendy wobec 26 koron za rok poprzedni.

Ab. w L. W poprzednim numerze wskazaliśmy na zwiększenie się dochodów kolei południowej i polecaliśmy kupno akcyj i $3^0/_0$ obl. pierwszeństwa tej kolei. Od tego czasu podskoczyły akcye z $112^1/_2$ na $122^1/_2$, a więc $10^0/_0$, priorytety z 267 na 272.

Wróg pieniędzy.

Zeszłej niedzieli prezydent Rzeczypospolitej francuskiej uroczyście zainaugurował pomnik jednego z najgłośniejszych i najgłębszych socyalistów minionego wieku. Mąż, którego ojczyzna w ten sposób uczciła, nazywał się Piotr Jan Proudhon, autor słynnego aforyzmu: „La propriété c'est le vol“. (Własność to kradzież).

Urodzony z bardzo biednych rodziców; oddany w zaraniu życia do rzemiosła, Proudhon do 22 roku był zecerem. Niepospolity umysł ten, zagłębiający się w najzawilsze zagadnienia społeczne, nie zadowolił się pracą przy kaszcie drukarskiej, szukając dla swych planów innego ujścia. Wczytując się w studya filozofów i ekonomistów, wrażliwy na nędzę proletaryatu, Proudhon doszedł do wniosku, że źródłem wszystkich tych nieszczęść, to własność, którą należałoby nie znieść, lecz zreformować. Nie apostołował więc zasad komunizmu, który za niesprawiedliwość poczytywał, bo równałby się eksploatowaniu silnych przez słabych, tak samo jak własność jest wyzyskiem w kierunku przeciwnym.

Jako punkt wyjścia z wielkiego zagadnienia socyalnego, Proudhon projektował skasowanie procentów, aby obniżyć, a właściwie zupełnie zdeprecyonować wartość pieniędzy. Występując przeciwko ówczesnym teoryom ekonomii politycznej, zwłaszcza przeciwko Adamowi Smithowi, dowodził, iż nie są niczem innem, jak „organizacyą przywilejów i nędzy“, a to skutkiem niezrozumianej przez ekonomistów sprzeczności o istocie wartości. Składa się ona bowiem z dwóch części: wartości użytkowej i wartości wymiennej; jedna i druga pod panowaniem zasady podaży i popytu są między sobą w rozterce. Najpożyteczniejsze wartości wytwarzane w większej ilości borykać się muszą z brakiem zapotrzebowania; ztąd

przesilenia, rujnujące pracodawców i pracujących. Dalszy wniosek byłby taki, że gdy wartość jest podstawą wszystkich innych urządzeń ekonomicznych, przeto mimo ich wszelkie strony dodatnie, nie mogą przyczynić dobrobytu ludzkości, póki nie zostanie usunięta sprzeczność między wartością użytkową i rynkową (wymienną).

Zasługa jednak Proudhon'a polega nie tylko na tem, że był jednym z pierwszych, którzy zwrócili uwagę na wadliwość teoryi o wartości, ale na tem także, iż nie ograniczając się na wywodach teoretycznych, usiłował myśli swe przyoblec w kształty praktyczne. Mianowicie: upatrując rozwiązanie kwestyi socyalnej w zdetronizowaniu pieniędzy, Proudhon pragnął je zastąpić systemem wymiennym towarów, w którym to celu założoną być miała specyalna instytucya *„banque d'échange“* (bank wymienny), stworzony na zasadach współdzielczości. Nazwę tę autor następnie przekształcił na „bank ludowy“. Zasadę bankowości pragnął utrzymać, z wyłączeniem jednak obiegu pieniężnego. Podług projektu, opracowanego przez Proudhona, bank ludowy przeznaczony był dla wszystkich producentów; w zamian za swe wyroby otrzymują oni „bony wymienne“, za które mogą nabywać w tymże banku potrzebne im towary w tejże cenie. Określenie ceny nastąpić ma w ten sposób, że wytwórcy obliczyć mieli wartość materyału i robocizny, zrzekając się wszelkiego zarobku. Ceny te podlegałyby kontroli taksatorów, przez bank wyznaczonych. Praktycznie rzecz by się tak przedstawiała: szewc składa bankowi kilka par butów, wartości 100 franków. Na tę sumę otrzymuje bon, na mocy którego zakupić może w banku artykuły żywności, materyały i t. d. Bank byłby zatem wielkim bazarem, w którym odbywałyby się tranzakcye, nie za pieniądze ale za towary. Na zarzut, iż producent zanim wygotuje swe wyroby, posiadać musi materyał surowy, nabywany na kredyt, Proudhon odpowiedział, iż ów bank pożyczać będzie potrzebne materyały na tychsamych warunkach jak za gotówkę, to jest kredyt byłby darmy.

Udało się Proudhonowi myśl tę po części urzeczywistnić. W lutym 1849 roku otwiera swój „Bank ludowy“, który szybko zyskuje popularność, skoro po dwu miesiącach liczył 12.000 członków. Ale do operacyj nie doszło. Założyciel skazany za przestępstwo prasowe na kilkoletnie więzienie, został zaaresztowany; bank runął, zanim rozpocząć mógł swe czynności. Niemniej przeto zasady, na których instytucya miała się opierać, nie mogą być lekceważone. Rozumie się, że odnosić się mogą do produkcyi tylko rękodzielniczej, w której „gospodarstwo naturalne“ jest zupełnie możliwe, a nie do wytwórczości wielkiego przemysłu. Obok tego Proudhon połączył swój system z projektem przekształcenia całego ustroju państwowego. Najpierw zwolennik anarchii, czyli najbardziej wybujałego indywidualizmu, zmienił swój pogląd o tyle, że propagował idee federacyjne. Zamiast jednego wielkiego organizmu politycznego i ekonomicznego, chciał rozbić społeczeństwo na drobne grupy zawodowe, któreby się autonomicznie rządziły. Rozwiązałoby to zarazem kwestyę militaryzmu.

Z nader bogatej spuścizny piśmienniczej J. P. Proudhon'a, świadczącej o wielostronności umysłu tego niepośledniego działacza, wyjęliśmy tylko to, co uchodziło za możliwe: bank ludowy. Tkwi w tej idei pierwiastek najpierw wysoce humanitarny, a następnie najmniej abstrakcyjny. Usunięcie pieniędzy z dziedziny małej produkcyi i zastąpienie ich bonami towarowemi, przy kredycie bezpłatnym w towarach, nie jest mrzonką nieziszczalną. Zapytać można: w jaki sposób płacone będzie komorne, podatki, wpisy szkolne. Co do pierwszego rzecz załatwi kooperatywa mieszkaniowa; drugie — obowiązywać powinny tylko ludzi ciągnących zyski ze swych kapitałów; szkoły zaś będą bezpłatne. Konsekwentnie też Proudhon załatwia się z kwestyą podatkową, projektując jeden tylko podatek — dochodowy.

Myśli rzucone przez Proudhona rozwijali i modyfikowali jego epigoni, silniej podkreślając zniesienie własności osobistej, z którą Proudhon się pogodził, zastrzegając skasowanie pieniędzy, a więcej jeszcze procentów, jako narzędzia eksploatacyjnego i ujarzmiającego masy. Że w tym programie jest nieco prawdy, przekonywa to, iż dobroczyńcy ludzkości, nie wyznający zasad skrajnych, usiłują rozszerzyć zakres pożyczek bezprocentowych już w formie zapisów, już tworząc specyalne zrzeszenia kredytowe. Posiew zatem Proudhon'a nie poszedł w zupełności na marne.

Niechże stuletnia rocznica urodzin szlachetnego i niezwykłego męża przypomni możnym tego świata, iż bardzo przyczynić się mogą do wspomagania upośledzonych losem, popierając istniejące instytucye bezpłatnego kredytu, lub tworząc nowe. Byłby to krok naprzód na drodze łagodzenia antagonizmów socyalnych.

R.

Aptekarza A. THIERRY'EGO

BALSAM

Ustawowo chroniony

Prawdziwy tylko z marką ochronną zakonnica.

Działa niezawodnie przy chorobie wszystkich organów oddechowych, kaszlu, zaflegmieniu, chrypce, katarze krtani, chorobie płuc, kurczach żołądka i bolach żołądkowych, zapaleniach wszystkich organów wewnętrz., braku apetytu, złem trawieniu, zatwardzeniu etc. Zewnętrznie przy chorobach jamy ustnej, bolach zębów, poparzeniu, rwaniu, wysypce. specyal. influency etc. 12 małych, czyli 6 podwójnych, albo jedna wielka familijna flaszka **5** K.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Aptekarza A. THIERRY'EGO jedynie prawdziwa

Maść CENTYFOLIOWA

o zdumiewająco niezawodnem i niedoścignionem działaniu leczniczem na przestarzałe a nawet podobne do raka rany, wrzody, zranienia, zapalenia, choroby nóg, abscezy, usuwa wszelkie ciała obce, ropienia i czyni często zbytecznemi bolesne operacye. 2 puszki K. **3·60.**

Adresować należy:

Apteka pod Aniołem Stróżem A. THIERRY'EGO Pregrada bei Rohitsch.

BALSAM A. THIERRY'EGO.

BALSAM A. THIERRY'EGO.

ZLECENIA GIEŁDOWE

WYKONUJE POD NAJKORZYSTNIEJSZYMI WARUNKAMI

DOM BANKOWY BRACI EIBENSCHÜTZ, KRAKÓW.

Ciągnienie 5 września 1910 r.

Promesy losów kredyt. ziemsk. II. em.

(Bodencredit) po Kor. 5·50

Główna wygrana 60.000 koron.

poleca

Kantor wymiany „Merkury“ Braci Eibenschütz, w Krakowie.

LOSY KORONOWE

Loterya c. k. Tow. Białego Krzyża

Główna wygrana 75.000 koron

Ciągnienie już 15 października 1910.

Loterya Wystawy Łowieckiej

Główna wygrana 100.000 koron

Ciągnienie już 31 października 1910.

Losy powyższe **po 1 kor.**, 6 losów tylko 5½ K. 11 losów 10 K — poleca:

Kantor Wymiany „Merkury„ Braci Eibenschütz w Krakowie
Rynek gł. 5.

Grupy losowe na spłaty miesięczne:

Na **37 spłat** po **50 koron** miesięcznie:

1 los Zakł. kred. II. em. 3% Ciągnienie 5 września! **Główna wygrana 60.000 koron.**

1 los serbski 2% Ciągnienie 14 września! **Główna wygrana 80.000 franków.**

1 los Cisy (Theiss) 4% Ciągnienie 1 października! **Główna wygrana 180.000 koron.**

1 los turecki 400-frankowy Ciągnienie 1 października! **Główna wygrana 300.000 franków.**

1 los komunalny m. Wiednia Ciągnienie 2 listopada! **Główna wygrana 300.000 koron.**

1 los węg. premiowy na 100 kor. Ciągnienie 15 listopada! **Główna wygrana 150.000 koron.**

9 ciągnień rocznie, na **37 spłat** po **20 koron** miesięcznie:

1 los Zakładu kredytowego I em. 3%, 1 los węg. hipoteczny 4%, 1 los serbski 100-frankowy 2%.

Na **38 spłat** po **10 koron** miesięcznie:
(Główne wygrane **690.000** koron — rocznie 14 ciągnień)

1 los austryacki Czerw. Krzyża, 1 los włoski Czerw. Krzyża, 1 los Bazylika, 1 los turecki 400-fr.

Prawo gry po złożeniu 1-szej raty! poleca Prawo gry po złożeniu 1-szej raty

Kantor wymiany „MERKURY“ Braci Eibenschütz, Kraków, Rynek gł. 5

Urzędowe kursa giełdy wiedeńskiej:

Wiedeń, dnia 1 września 1910.

	Płacą kor.	hal.	Żądają kor.	hal.
Renty (za 100 kor.).				
4²/₁₀% renta wspólna koronowa	93	85	94	05
4% „ „ nieskonwertowana	97	60	97	80
4% „ austryacka złota 125 fr.	116	20	116	40
4% „ „ koronowa	93	70	93	90
3½% „ „ inwestycyjna	83	65	83	85
4% „ węgierska koronowa	92	05	92	25
3½% „ „ inwestycyjna	81	—	81	20
4% „ „ złota 125 fr.	112	05	112	25
Obligacye (za 100 kor.).				
4% gal. pożyczka krajowa z r. 1893	92	35	93	35
4% „ obligacye propinacyjne	97	50	98	50
5% obligacye propinac. bukowińskie	100	15	101	15
4% pożyczka m. Krakowa	92	50	93	50
4% pożyczka m. Lwowa z r. 1896	89	70	90	70
4% pożyczka m. Lwowa z r. 1900	92	10	93	10
4% węg. obligacye indemnizacyjne	92	—	93	—
4½% Bułgarska pożyczka	91	25	92	25
5% Bułgarska pożyczka tytoniowa	120	—	121	—
5% renta rosyjska 1906 r.	103	60	104	10
Listy zastawne i obligacye komunalne.				
4% listy zast. austr. pow. Zakł. kred. ziem.	94	60	95	60
5% listy zast. gal. Banku hipot. prem.	109	75	110	50
4½% „ „ „ „ „	99	10	99	60
4% „ „ „ „ „ koron.	93	35	94	35
4% listy zast. gal. Tow. kred. z. nieokr.	96	50	97	50
4% listy zast. gal. Tow. kred. z. 41 let.	95	40	96	40
4% listy zast. gal. Tow. kred. z. koron.	92	65	93	65
4½% listy zast. gal. Banku krajow.	99	75	100	50
4% „ „ „ „ „ 57½ l.	94	—	95	—
4½% obl. kom. gal. Banku kraj. III em.	99	75	100	75
4% obl. kom. Banku kraj. IV. em.	92	90	93	90
4% oblig. kolejowe gal. Banku kraj.	92	80	93	80
4% listy zast. Banku krajowego bukow.	94	—	95	—
4% listy zast. Peszt. węg. Banku komerc.	92	50	93	50
4½% oblig. komun. Peszt. węg. Banku komerc. 10% prem.	102	05	103	00
4% obl. kom. Peszt. węg. B. kom 5% prem.	93	50	94	50
4% list. zast. austr. węg. Banku	98	75	99	75
3½% listy zast. węg. inst. kred. ziemsk.	84	—	85	—
Priorytety (za 100 kor.).				
4% kolei Lwowsko-Czerniow. 10% pod.	87	45	88	45
4% Lwowsko-Czerniow. nieop. 100 złr.	92	85	93	85
3% prior. kol. Dux Bodenbach	75	50	76	50
3% „ „ połud. za 500 frank.	272	—	273	—
4% obl. węg. kolei lok. 5% prem.	92	50	93	50

	Dywid.	Płacą kor.	hal.	Żądają kor.	hal.
Akcye banków (za sztukę)					
Banku Anglo austr. 240 kor.	17·—	315	25	316	25
Zakł. kred. d. hand. i przem. 320 k.	32·—	667	25	668	25
Węg. banku kredyt. 400 kor.	40·—	861	—	862	—
Gal. banku hipotecznego 400 kor.	36·—	683	65	684	65
„ „ dla hand. i przem. 400 k	24	442	—	452	—
Banku dla kraj. koronnych 400 k.	26 —	526	45	527	45
„ Austro-węg. 1200 kor.	81·40	1857	—	1867	—
„ Związk. (Unionb.) 400 kor.	32 —	623	—	624	—
Bankvereinu 400 kor.	30·—	554	—	555	—
Dolno austr. tow. eskont. 400 kor.	36·—	754	—	756	—
Zivnostenska banka 200 kor.	14·—	275	50	277	50
Akcye przedsiębior. transport.					
Kolei półn.-ces. Ferd. 2100 kor.	272½	5305	—	5320	—
„ Lwów-Czern.-Jassy 400 kor.	27½	555	—	557	—
„ państwowej 400 kor.	33·—	750	50	751	50
„ południowej 400 kor.	0·—	120	—	121	—
Żeglugi par. na Dunaju 1050 kor	42·—	1128	—	1131	—
Lloydu 400 kor.	18·—	572	—	575	—
Adria 200 kor.	12·—	545	—	546	—
Genusscheine akcyj Staatsbahnu	8·—	261	—	264	—
Akcye przedsiębiorstw przemysł.					
Austr. Tow. górn. Alpine 200 k.	35·—	759	—	760	—
Praskiego Tow. żel. przem. 400 k.	160—	2800	—	2808	—
Schodnica 500 kor.	1·—	532	—	538	—
Węg. tow. elektrycznego 200 kor.	22 —	447	—	456	—
Rima Muranyi 200 kor.	32·—	695	—	696	—
Gal. Karpackie naftowe 400 kor.	30 —	870	—	874	—
Elbemühl, fabr. papieru 200 kor.	10 —	198	—	200	—
Wienerberger, cegielnia 240 kor.	25 —	814	—	820	—
Austr fabryki broni 200 kor.	20·—	718	—	724	—
Gal. fabr. maszyn w Sanoku 500 K	35·—	576	—	580	—
Gal. tow. naftowe „Galicya“ 200 K	16·—	388	—	389	20
Poldihütte 400 kor.	24·—	537	—	540	—
Westböhmiscne Bergbau 200 „	20·—	514	—	515	—
Gal. tow. górn w Szerszy 200 „	20·—	325	—	328	—

	płacą kor.	h.	żądają kor.	h.
Waluty.				
Dukat cesarski	11	36	11	38
20-frankówka	19	05	19	10
Niemieckie banknoty za 100 marek	117	42½	117	62½
Włoskie banknoty za 100 lirów	94	65	94	85
10 funtów sterlingów	240	07½	240	30
Ruble (za 100 rs.)	253	50	254	50

LOSY

Losy.	nom. wart	płacą kor.	h.	żądają kor.	h.
5% państw. z r. 1860	koron 1000	1708	50	1742	50
5% „ „ 1860	„ 200	462	—	476	—
bezproc. „ „ 1864	„ 200	648	—	659	—
bezproc. „ „ 1864	„ 100	324	—	329	50
węgier. premiowe z r. 1880	„ 200	450	—	462	—
węgier. premiowe z r. 1870	„ 100	225	—	231	—
4% regulacyi Cisy (Theiss)	„ 200	314	—	325	60
5% „ Dunaju	złr. 100	298	50	304	50
miasta Wiednia kom. z 1874	„	531	—	541	—
2% serbskie	fr. 100	112	50	118	50
serbskie 10-frankowe	„ 10	23	—	25	—
tureckie	„ 400	258	45	261	45
3% austr. Zakł. kr. ziem. I em.	złr. 100	299	50	305	50
3% „ „ „ II. em.	100	284	50	287	50
4% węg. Banku hipotecznego	100	249	50	255	50
węgierskie Bazylika (Dombau)	złr. 5	29	30	33	30
kredytowe z r. 1858	„ 100	521	75	531	75
Klary	„ 40	220	—	238	—
m. Krakowa	„ 20	111	—	121	—
m. Insbrucku	„ 20	117	—	127	—
m. Lublany	„ 20	81	—	88	—
Palffy	„ 40	255	—	275	—
austr. czerwonego krzyża	„ 10	63	—	67	—
węg. czerwonego krzyża	„ 5	38	50	42	50
włoskie „ „	fr. 25	58	—	60	—
węgierskie Josziv.	złr. 2	18	—	20	—
Rudolfa	„ 10	73	—	79	—
Salma	„ 40	285	—	300	—
miasta Salcburga	„ 20	115	—	125	—
Kwity premiowe.					
3% aust. Zakł. kred. ziem. I. Emis.		63	25	67	25
3% austr. Zakł kred. ziem. II. Emis.		100	50	104	50
4% węgier. banku hipotecznego		37	85	41	85

Kupony premiowe (*Prämienscheine*)

Kupony	płacą kor.	h.	żądają kor.	h.
losów Bazylika	9	—	10	50
„ austr. czerwonego Krzyża	13	—	15	—
„ węg. „ „	9	25	10	75
„ włoskich „ „	15	—	18	—
losów serbskich tytoniowych	9	—	10	50

Kursa warszawskie.

	Rubli			
4½% listy zastawne ziemskie	93	70	94	60
4% listy zastawne ziemskie	87	25	88	25
4½% listy zastawne m. Warszawy	91	70	92	70
5% listy zast. m. Warszawy	96	70	97	70
Losy rosyjskie I. em. z r. 1864	480	—	490	—
Losy rosyjskie II. em. z r. 1866	380	—	390	—
4% renta	93	—	94	—
4½% listy Wileńskie	91	—	92	—
4½% listy Łódzkie	88	30	89	30
4½% Obl. m. Warszawy	89	50	90	50

Właściciele i wydawcy: Bracia Eibenschütz. Odpowiedzialny redaktor: Wilhelm Eibenschütz

Z Drukarni Narodowej (N. Telz) w Krakowie, Gołębia 4. — Telefon 40 4.